

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 12 frt.
Félévre . . . . . 6 „
Negyedévre . . . . . 3 „
Egy óra . . . . . 1 „
Egyes szám 4 kr.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyom-
dája Nagybecskerek, Uri-
utca 276. sz., hová az
előfizetések és a lap szét-
küldésére vonatkozó felszó-
lamlások intézendők.

TORONTÁL.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,
Ferencz-József-tér,
Bauer-féle ház
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény
intézendő.

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogad-
tatnak el. Azonkívül az
összes hirdetési irodákban

Megjelenik mindennap,
vasár- és ünnepnapok
kivételeivel.

A liberalizmus veszedelme.

(Levél a f. szerkesztőhöz.)

Budapest, november 10.

Ő Felsége elfogadta a kormány lemondását.

Ebben a pillanatban még nem tudni: kinek kezeibe teszi le a király a kormányzás gyeplőit s micsoda sors vár a szabadelvű reformokra?

Ez mindenesetre nehéz helyzet, a melyet nehezebbé tesz az az általános féltő várakozás, a melyet a konzervativizmus réme teremtett meg.

De legtöbb aggodalomra ad okot a szabadelvűpárt helyzete.

Még így nem volt kiélesítve a kérdés talán soha, mint most: győzőn-e a liberalizmus Magyarországon?

A szabadelvűpárt, a mely évek hosszú során át létföltétele és működése céljául a liberalizmus eszméinek előbbre vitelét hangoztatta s épp ezért az elkeresztelési kérdésből kifolyólag egyértelműleg fogadta el a Szivák Imre-féle határozati javaslatot is, a melylyel magát szinte elkötelezte a liberalizmus zászlaja alá.

A szabadelvűpárt minden kétséget kizáró módon, ugyszólván fogadást tett a liberális haladásra.

A két év előtti februári rendelet kiadása óta, valóságos felekezeti harc tört ki az országban, a mely a leg-

jobb erőket vonta el nagyfontosságú, közérdekű dolgoktól.

A szabadelvű párt, a mely minden időben tudta kötelességét, habár több esetben nem utasította vissza kellő erélylyel és méltósággal a rakoncátlanok, elkapott kisebbség támadásait: annyit minden körülmények között megtett, hogy a liberális zászlót magasan tartotta.

Ennek a pártnak tehát, a mely Magyarország politikai életét 15 esztendőn keresztül vezette s a nemzeti ügy igen gyakran feltorlódozó sodrával szemben, erőse tudta tenni a fejlődő nemzetiségi államot, — nem szabad a felbomlás stádiumába esni.

Erre a pártra szükség van.

E párt nélkül nem képzelhetni egészségét, erős alapu nemzeti fejlődést.

Emlékeztetjük olvasóinkat az általános képviselőválasztások előtt elhangzott pártbeszédre, amelyekből nyilvánvalóvá lett, hogy Magyarországon Deák Ferencz nagy alkotásának, a kiegyezésnek fentartása egyetlen más párttól sem várható, csak az egységes, csak az erős, csak a kisserű torzsalkodások, személyi ambíciók és küzdelmek fölött álló, kompakt szabadelvű párttól.

Ennek állnia kell.

Bármily nézeteltérések is forduljanak elő a párt kebelében: azt soha

nem szabad szem elől téveszteni, hogy úgy az okos liberalizmusnak, mint a nemzeti haladásnak és a 25 éven át jónak bizonyult közjogi alapnak főtartója, életője egyedül a szabadelvűpárt.

Ez az az erő, amelynek szerte forgácsolása esetén meging az alap, enyészni fognak a legszebb aspirációk s meghül a bizalom melege, a nemzet és legfőbb intéző között.

E párt és leköszönt kormánya nyílt színt vallott az egyházpolitikai és házassági kérdésekben.

Ez liberális színvallás volt.

Elveszteni e párt a nemzet bizalmát, ha színvallásától eltérőleg cselekednék.

Sem multját, sem jelenét nem hazudtolhatja meg. Sem eszméit nem dobhatja el magától, sem pedig a nemzet bizalmát.

A mint ma a dolgok állanak: a liberalizmus eszméinek diadala tényleg hátraesett. Lehet azonban, hogy épp e küzdelem méhében van meg maga a diadal; diadala a liberális törekvéseknek.

Szapáry gróf kijelentései ma este a szabadelvűpárt klubjában némi megnyugvást szereztek. A helyzet tisztult. A veszedelem el fog mulni, ha a párt a kívülről jövő intriguákra nem fog hallgatni.

Egy orsz. képviselő.

A „TORONTÁL” TARGÁJA.

A szegény kis Gemma.

— Irta: Gáspár Imre. —

A temetőbe sétálok ki, utam a kis Gemma sírcsokája mellett vezet el. Parányi négyesögletes virágos kert ez nyárban s most is beszélnek a fonnyadt virágok elmúlt díszokról. A hófehér sarköre az van oda írva, hogy „Gemmácskájának — a bus mama.” Sajátságos! Ezt a piczi kis sirt a temetőőr ápolja jó pénzért s holnap este, a midőn az élet idekint, otthonában, a temetőben meglátogatja a halált, még sem lesz látogatója. „Gemmácskájának — a bus mama!” Minek est kiírni? Az a „bus” jelző úgy hangzik ezen a fehér márvány névjegyen, mint valami tiszteltbeli cím. A könnyek számát nem lehet megolvasni; de a kedves halott megtalálja a sír porában s becsesebb előtte márványnál, virágdísznél és hangzatos síriratoknál.

Ez idén sem lesz látogatója halottak estjén. Egy év előtt sem volt, sohasem lesz. Egy év előtt a kis Gemma beteg, súlyos beteg feküdt hófehér ágyacskáján. A jó öreg dada virrasztott ágyánál. Ő vigyázott a beteg lázálmai felett, ő adogatta be az orvosságot. Virágot hozott a gyermeknek s elmesélt neki mindent, a mi böhöt életében hallott.

— Aludjék el, pihenjen meg édes kis-asszonykám, mire fölébred reggelre, kigyó

gyul szépen; akkor megint kocsira ülünk mindennap, kihajtatunk a városligetbe, meglátogatjuk a kis állatokat, a papagálynak pedig dobálunk cukorkákat.

A gyermek alig öt esztendő. Máskor hogy örült volna ezeknek a bohókás dolgoknak! Csakhogy a haldokló gyermekek olyan sajátságosak. A mikor már közelednek a menyország felé, már látják is, már bele is tekintenek. Egy-két lépésre a sír kapujától már az angyalok bölcsességét hordják magukban. Csak úgy tudják, hogy meg kell halniok, mint akár a tudós doktor, a ki hiába küzd a közeledő, rettenetes elmulás ellen.

— Nem így lesz az, dada! Meg fogok én halni bizonynyal. Fogják már azt a kék kocsit, a miben kivisznek? Olyan koci legyen az, mint a kis Elviráé volt, a ki a télen halt meg.

A dada öreg szemei könnybe borulnak. Tudja ő jól, hogy ha az a kék koci még nincs is befogva, de nem sokára ide gördül a kapu elé s elhelyozik rajta a kis Gemma virágos koporsóját.

— Mondja csak dadám, suttogja tovább a haldokló gyermek, a kicsinyeket, mikor az égbe indulnak, mind ilyen kék kocsiba teszik? Azért olyan kék az a koci, mert kék az ég is?

A vén cseléd nem bírja tovább. Megy a nagyságos asszonyért és nem törődik vele, hogy az most regényt olvas, egyleti számításokat csinál, vagy hódolatokat fogad. Előbb való az a nagy hódító, kinek neve

halál — az kopogtat az ajtón. Leányt kér, az anyának fogadni kell.

Ő nagysága nem is oly rossz anya, mint a minőnek híresztelik. Nincs rossz szíve és a kis Gemmát is szereti. Ugy, a maga módja szerint. Naponta kétszer, háromszor is látja a különösen boldog, ha a szőke fűrtös angyalt a legújabb Bébé divat szerint kiöltöztetve viheti magával sétálni, kocsikázni, páholyba.

Nem seíti, nem hiszi, hogy Gemma halálán lehet. Igéző pongyola van a kis mamán. Haja éppen ki van bontva, a mikor a dada hírül hozza a szomorú hírt. Átsiet Gemmahoz; dada szólal meg:

— Édes, aranyos kis pillangóm! Itt van a kis mama! Ugy e hogy jobban lesz most már az én kisasszonykám?

Szegény dada! Nem mindenféle anyai szeretet olyan ám, mint az orvosság. Ezé a kis mamáé bizonyára nem elég erős szer.

Mama bejő Elegáns asszonyság. Gyöngéd, kis teremtes. A pikáns kifejezésű arczocskát koromfekete haj köríti. Nagy szeme éjfékete, az arcz elegáns halaványsága. Soha oly merész hajlása, oly gazdag és oly fekete szemöldök-ívet.

A szenvedő kicsike láttára köny szökik szemébe. Mikor volt ennek a szemnek ily drága ékessége? Nem az ideges felindulás, nem az irigység és nem az affektáció könyei. Az a szemernyi anyai szeretet olvadt könyökké, mely a nagy világi szívben még helyet találhatott.

A miniszterium lemondása. A hiv. lap tegnapi száma a miniszterium lemondását a következőkkel jelenti:

„Ő császári és apostoli királyi Felsége folyó évi november hó 6 án kelt legfelsőbb elhatározásával, a magyar összes miniszterium hivatali lemondását, hü és buzgó szolgálatainak elismerése mellett, legkegyelmesebben elfogadni, egyszersmind azonban meghagyni méltóztatott, hogy az egyes miniszterek, további legfelsőbb elhatározásáig, hivatalos működésüket folytassák.“

A főváros törvényhatósági bizottságának közgyűlésén élénk vita után elhatározták, hogy a 25 milliós kölcsön kötvényeiből 99 25 százalékos ártolyamon, vagy azon felül további 3 1/2 millió értékű adassék el. A tanács javaslata ellen Fenyvessy Adolf szólott, a kinek indítványát azonban mellőzték. Eután elhatározták, hogy az 1895-ben rendezendő kiállítás céljára a városligetben kért területet átengedik, a költségekre 100,000 frt segélyt megszavaztak; a fő- és snékváros a kiállításban mint kiállító is aktív részt fog venni, egyúttal a kiállítási bizottságba megválasztották a bizottsági tagokat.

Külföldi hírek. Londonban az új lord-major bevonulása alkalmával különféle tüntetések fordultak elő, de a rendőrség széjjel szórta a tüntetőket. — Szögyény Marich László osztrák-magyar nagykövet tegnapelőtt bemutató látogatást tett Caprivi gr. német birodalmi kancellárnál és Marchall br. államtitkarnál. — Portonovóból jelentik, hogy Dodds ezredes kemény ellenállás után elfoglalta Kanát. A francziák vesztesége 11 halott és 42 sebesült. A csapatok egészségi állapota kielégítő. Dodds ezredest Kana bevételét következtében tábornokká léptetik elő. Kana bevételére esőt jelentőséggel az egész országban mély hatással lesz. Abonney bevételét, amely város mintegy 15 kilométernyire van Kanától, közvetlenül külsőből állónak tartják. A dahoméi hadsereg demoralizálva van. Azt hiszik Behansin király kénytelen lesz elmenekülni, nehogy meggyilkolják. Dodds ezredest tábornokká nevezték ki.

Mama sir... Különös! Van még egy anyai szeretet; olyan, mely éj-napot virraszt az imádott gyermek kórágya felett s bizonyára örömet állana helyére a végső ut sorrendjében, az ilyenkor mosolyogni is tudna. De kis mama sir és nem parancsolhat könnyeinek.

Csak Gemma mosolyog.

— Mama, kis mama, kérem akarnék valamit!

Kis mama nem tud felelni. Az ilyen szituációkhoz nem készítenek szólásformákat. Ő nagysága csak érdekes fejcséjével int beleegyezést. Valóban már tele is sirta a zsebkendőjét.

— Kis mama! ha meghalok, ugy-e meglátogatsz odakint? Tudod, csak egyszer egy esztendőben. Elvira mamája is haza jön egyszer egy évben Trevisoból és meglátogatja a kis lányát odakint a temetőben. Kijőz egyetlen egyszer az esztendőben?

Kis mama felsokog; ráhajlik egyetlen gyermekére s mivel ez éppen e pillanatban leheli ki drága, kis lelkét, már csak az elröppenőnek ígérgeti, hogy: „Eljövök, el, édes jó gyermekem...“

Dada pedig felöltözteti Gemmácskát utolsó utjára... Ki fogja meglátogatni — egyszer egy esztendőben?

Pedig a mai est a halottaké. Ez a halottak jour fixe. Mindenki elvárja a maga rendes látogatóját. A nagy hazafiak várják az ünnepi meneteket, a gazdag örökhagyók előbb a sirt fölékesítő ipar képviselőit, astán a nevető örökösöket, a nagy poéták a journalistákat, kis poéták elhagyatott sirokhoz ama bizonyos didergő gyermekeket, dusak irigyeiket, szegények

Torontálmegeye a járványok ellen.

Nagybecskerek, nov. 11.

Torontálmegeye közegészségügyi bizottságát a miként már említettük, Daniel alispán, a szomorú véget ért Hegedüs Miklós főjegyző halála folytán, tegnap délelőtti 10 órára hivta egybe.

Az ülésen részt vettek: Daniel alispán, Plechl dr. m. főorvos, Haidegger dr., Weiterschan és Menczer v. orvosok, Reitter rendőrkapitány, Hoffenreich, Eisenstädter Ignác, Menczer Lipót, Rózsa Ignác b. tagok.

A közegészségügyi bizottság áthatva lévén fontos feladatától, az elébe terjesztett ügyekre nézve kimerítő szakvéleményeket adott. Első sorban is Daniel alispán kimerítő előterjesztésére kimondta, hogy járványbizottsággá alakul s naponta délután 5 órai kezdettel mindig ülésez. Majd mint ilyen, tekintettel a Nagybecskerek városában nagymérvben uralgó kolera, difteritisz, typhus, himlő s más járványos betegségekre s az ezek jelenlétét megállapító nagymérvű halálozások és folytonos betegülésekre, javasolja, hogy ugy az összes nép-, felső iskolák, mint a zárda és gimnázium, melynek egy tanulója kolerában meghalt s több fekszik difteritiszben, egyelőre 14 napra zárassék be (Ugy halljuk, hogy az alispán engedve a javaslatnak az összes iskolák bezárását el is rendelte. Szerk.) Javasolta továbbá, hogy minden községe a megyének, illetve minden család láttassék el ingyen egy cally hiszerm. oldattal, melyet meghatározott mennyiségben vízzel keverve, köteles legyen gyermekeinek naponta reggel és este száj, illetve toroköblintőül adni, tekintet nélkül arra, hogy a gyermek difteritiszben van-e vagy nincs. Javasolja hogy mint Nagybecskereken, mint a megye minden községében a difteritisz betegsége nézve azon eljárás követtessék, hogy a hol egynél több gyermek van s az egyik e betegségbe esett, az egészséges tőle különítessék el akként, hogy ezek számára a község alkalmas helyiséget bocsásson rendelkezésére s azt ugy a szükséges felszereléssel ellássa, nemkülönben az idehozott ép gyermekek felügyelete s táplálásáról gondoskodjék. Ily helyiséget ajánlja. A hol pedig csak egy gyermek, de megfelelő külön szoba van,

az ily gyermek a többi családtagtól elkülönítendő, az ily ház hatósági felügyelet alá veendő. Minden ház, hol járványos beteg van, kívülről szembetünő helyen ilyenül megjelölendő.

A megyei főorvos azon előadása folytán, hogy a pusztákon, de főleg a Lajosmajorban a cselédnépség oly annyira össze van zsúfolva, hogy egy szobában 2-3 család is lakik, sőt például ez utóbbiban 12 szobában 105 egyén van elhelyezve s a kiknek sem kamrájuk, sem más éléstáruk nem lévén élelmi szereiket is szobájukban helyezik el, a melyhez hozzájárul még az építkezés azon helytelen volta, hogy a lakások nem is szellőztethetők, mi által azután ezen emberek között a betegség oly gyorsan terjed s oly mérvet ölt, hogy ha gyors intézkedés nem történik elszigetelésükre nézve, egész családok fognak kihalni: indítványozza, hogy a megye alispánja oly intézkedéseket tegyen hogy az uradalmak a lakásokat javítsák meg, a beteg cselédséget már a maguk jól felfogott érdekeikből is meleg étellel és borral lássák el. A bizottság az indítványt elfogadta.

Javasolta továbbá, hogy miután Aradaczon is nagy mérvben lépett fel a járvány, ide járványorvos kéresek a belügyminiszteriumtól; a nagybecskereki novemberi vásár elnapoltassék; a községek hivassanak fel, hogy dezinficiáló készülékeket szerezzenek be; Zaharides Gyuricza s társai gyümölcsárusok ama kérvényükkel, hogy Temesvárról szállított gyümölcsüket szabad legyen elárusítani, utasíttassanak el.

Végül javasolja, hogy az inficiált Klekk községből elárusítás végett élelmi szerekekkel jövő asszonyok csak az esetben árulhassák áruikat, ha a városi rendőrkapitányságnál igazolják egészséges voltukat.

HIREK.

— **Személyi hir.** Rónay Jenő főispán tegnapelőtt megkezdett hivatalos körútján megbetegedvén, ma reggel visszajött Nagybecskerekre.

— **Rendkívüli közgyűlés.** Nagybecskerek városának képviselőtestülete holnap szombaton rendkívüli közgyűlést tart. A közgyűlés tárgyai a nagybecskereki őszi vásár elhalasztása és a számfejtő bizottság előterjesztése. A közgyűlés valószí-

elző, akkor már itt is marad és aztán nem válnak el soha többé. Mily jó dolguk is lesz akkor egymás mellett! Hallott Gemma gyászos dallamokat, látott fényt, igen sok fényt és érezte maga fölött a tolongó sokaság lábdobbanásait. Aztán a sirók eltávoztak, a dalok elhangzottak, a fény kialudt és haza takarodott a tömeg, csak a Gemma látogatója késik még. „Mamácska, jó kis mamácska! Hol késel hát? Miért nem látogatsz meg szegény kis Gemma sirját? Kilep a sirból, a melyet hópolyhek lepnek el. Ingecskéjét csipős szél lengeti. Ő maga pedig utra kel és mily csodálatos, hogy meztelen lábcsakáját nem szennyezi a sár, nem sebzí a kő!

Belép kis mamához s a szegény kis lényt ott édes megnyugvás lepi el. Ott szunnyad kis mama. No lám — hiszen beteg szegény, azért nem sietetett Gemmához! Valóban — ezeket a karos gyertyatartókat Gemma sirjára szánta, ezek a lángok ott lobogtak volna s mind e fényes ékszer pici kis lányának hozta volna... Köszönöm, óh! köszönöm kis mama, hogy ily nagyon szeretsz engem, hogy így emlékeztél reám!

Gemma megcsókolja kis mama homlokát. Kitárt karjaival anyja felé fordulva tűnik el az ajtón s boldogan siet rideg sirjába, a melyen halottak estéjén sem ég mécses, a melyet nem látogatott meg az édes anya. Szép, fehér hólepelt borít reá a szánakozó éj.

Mama pedig fölrezen... körülé vak éj, süket némaság. A gyertyák mind kialudtak. A szép asszonynak valami baja lehet, mert a szíve fáj s ez éjjel kínos álmai vannak.

nüleg to
tatják.

— K
megyébe
gálására
ügyelőt

— Re

levelező

a mi e

gyűlési

közigaz

ismerik

kerülete

is bemu

ugyanis

adott, n

előkelő

tulsás

oldalár

ten kiv

nics E

főispán,

Goszt

Bielek

szolgab

tebb ha

nics g

telező

magyar

— A

a koler

Igen sz

községe

(két na

teljesen

halálos

kilencze

ban mé

— A

hogy D

rületi e

után a

forgalom

Hadfy

Miksa

L a j o

itt azo

orvosro

disponá

szükség

egy or

kérte.

Sokk

teriti

ban er

adatok

—

néhány

szónok

cs. és

tünő s

ime, f

derék

applaus

vizsgál

ben al

vizsgál

mélye

mielőb

egyhá

nagyo

sének

—

minisz

deleté

Tervár

tetésé

terület

való c

157. S

— M

egy érd

Franci

nüleg továbbra fog nyulni s hétfőn folytatják.

— **Kolerabiztos.** A belügyminiszter a megyében uralkodó kolera járvány megvisszafutására dr. Théry közegészségügyi felügyelőt küldte ki.

— **Reiszig Ede Zombolyán.** Zombolyai levelezőnk írja: Reiszig Ede államtitkár, a mi egyhangulag megválasztott országgyűlési képviselőnk, kinek jeles politikai és közigazgatási tehetségét széles ez országban ismerik és méltányolják, választása estéjén kerülete intelligenciájának társadalmi uton is bemutatta magát Bezuk Lajos tisztartó ugyanis az államtitkár tiszteletére estélyt adott, melyen a kerület és főleg Zombolya előkelősége ezen rokonszenves férfut új és tulsás nélkül mondhatjuk igen keilemes oldaláról tanulták megismerni. Az ünnepeken kívül megjelent az estélyen Csekolics Endre gróf családjával, Rónay Jenő főispán, Babits József jószágigazgató, Gosztessy körjegyző, Viszkidenszky, Bielek főbíró, dr. Stross, Lowieser szolgabíró stb. stb. Az estély a legderültebb hangulatban folyt le s az ugy Csekolics gróf, mint Reiszig nyájas és lekötözö viseletének, mint a háziur igazi magyar vendégszeretetének köszönhető.

— **A kolera.** Mint örömmel értesülünk a kolera a megye egész területén apad. Igen szomorú kivételt egyedül Aradacz községe képezi, a hol tegnap este 10 óráig (két nap alatt) miután a kolera majdnem teljesen megszűnt, 57 megbetegedés és 13 haláleset fordult elő. (Az éjjel állítólag még kilenczen haltak meg kolerában, ez azonban még nincsen hivatalosan konstátálva.)

Az állapot ezen községben oly aggasztó, hogy Daniel alispán ma délelőtt a kerületi csendőrpáncsnoksághoz fordult, miután a községet teljesen el kívánja sárni a forgalomtól. Mint járványorvos jelenleg Hadfy Miklós dron kívül még Mandél Miksa működik, kit a miniszteriumból ugyan La j o s m a j o r pusztára küldtek, miután itt azonban az uradalom időközben magánorvosról gondoskodott, az alispán Aradaczra disponálta, hol egy orvosra még föltétlen szükség volt. Az alispán táviratilag még egy orvos és 3 betegápoló alkalmazását kérte.

Sokkal aggasztóbban lépett fel a difteritisz a megyében. Holnapi számunkban erre nézve igen érdekes statisztikai adatokat fogunk közölni.

— **„A jó pap holtig tanul.“** Alig egy néhány hete annak, hogy jeles magyar szónokunk, fötisztelendő Sók a Ignác v. cs. és kir. t. hadnagy, t. tábort. lelkész kitűnő sikerrel tette le a tanári vizsgát és ime, f. hó 9-én ismét a községi iskolák derék hitoktatója, főt. Geiger Alajos cum applausu tette le a plébánosi (synodalia) vizsgálatot. Midőn mind a két közszeretben álló lelkész urnak eszennel a sikeres vizsgálatukhoz gratulálunk, egyuttal szívünk mélyéből óhajtuk és kívánjuk: adjon Isten mielőbb nekik oly állomásokat, a hol az egyház és a kedves magyar hazánk javára nagyobb és szélesebb téren működhesenek!

— **Megszűnt község.** A kir. belügyminiszter f. évi 81207. szám alatt kelt rendelkezéssel a Torontálvármegyébe kebelesett Tervár kisközség önállóságának megszüntetését s a szomszédos Uj-Szt-Iván község területéhez ennek kiegészítő része gyanánt való csatoltatását az 1866. évi XXII. t. cz. 157. § a alapján elrendelte.

— **Melyik az igazi pezsgő?** A párisi föttörvényssék egy érdekes kérdésben fog legközelebb döntenit, mely Franciaországban a „Champagne“ hivat és gyártóit

jó idő óta nagy izgalomban tartja s érdekelni fogja a par excellence pezsgő-fogyasztó város Nagybecskereket is! Reims ugyanis hadat üzent Saumurnak és Saumur háborút visel Reims-mel. Nem egyszerű pezsgőhamisításról van szó. A kérdés nagy elvi fontossággal bír. — tudvalevőleg pezsgőgyártás közben minden kérdés elvi fontosságúvá nővi ki magát — s abban áll, hogy ezt a szót: „champagne“ csupán a Champagne bortermelői használhatják-e jogosan, vagy használhatja azt mindenki, a ki pezsgőt gyárt, feltéve, hogy a termelés és gyártás helyét megjelöli. Így egyike a legrégebbi pezsgőgyárosoknak, a saumuri Chapin-czég, melynek pezsgői „Louis Duvaunin“ néven ismeretesek, folyton a „Champagne“ jelzöt használja etikettjein. Ez ellen champ. pezsgőgyárosok tiltakoztak s pert indítottak a Chapin-czég ellen jogosulatlan etikett használata miatt. Ez ellen a czég azzal védekezik, hogy több mint harmincz év óta használja ezt az etikettet, anélkül, hogy Champagne termelői az ellen tiltakoztak volna; e mellett még e szavak: „Bordeaux“ és „Bourgogne“ a megfelelő vidék természetét jelentik, ez a szó: „champagne“ nem ott termelt bort, hanem gyártási módot jelent, a minthogy köztudomású is, hogy a Champagneból szétküldött pezsgő nem ottani borból készül, hanem külföldi bork mellett nagy szerepet játszott a saumuri bor is. Ennek megfelelőleg van „olasz champagne“, van „svájci és magyar champagne“. A párisi föttörvényssék a napokban fogja meghozni az ítéletet s általában azt hiszik francia jogászok körében, hogy a bíróság a champagne gyárosoknak nem fog adni privilegiumot.

— **Uj alapítvány Debreczenben.** Csak nem rég 30.000 forintos alapítványt egy magát mindedig meg nem nevezett polgár a debreczeni egyetemre s a főiskola ismét kapott egy 30.000 forintot érő birtokot. Az elhunyt Miklóssi Mózes ügyvéd hagyománya ez, kinek már neje is adott volt Debreczen tanügyi céljaira 2000 forintot.

— **A hercegprimás a tanítókért.** Alig mulik egy hét, hogy a hercegprimás a tanítói gyűlések alkalmából ne tűzne ki néhány darab aranyat ama tanítók jutalmazására, kik a magyar nyelv sikeres terjesztése körül legtöbb eredményt mutatnak fel. Ma az esztergomi tanítói kör mintegy 70 tagja tartotta Csernoch János kanonok elnökelete alatt Esztergomban évi közgyűlését, melyen Komlóssy Ferenc dr. bejelentette, hogy a hercegprimás 100 arany koronát tűzött ki hasonló czélra. Az eddigi pályadíjak meghaladják az ezer koronát. Utánzásra méltó példa, mert ha minden püspök hasonlóan cselekednék, de szép versenyre kelnének a tanítók és terjedne a magyarosodás oly módon, mely ellen a tulzók sem tehetnének kifogást. Szép emléket állított a hercegprimás a megboldogult Baross miniszternek az által, hogy életrajzáért is tűzött ki 100 arany koronát oly czéllal, hogy az életrajza a népiskolai könyvekben olvasmányul szolgáljon. A népiskolai reformot a kiadott „Utasításokkal“ kezdé meg alaposan, az egyesületi életet pedig azzal frissíti fel, hogy a meglévő 46 esperesi körből 12 egyesületet alakít.

— **Mindenféle. Fidibus.** Abban az időben, mikor még a német diákoknak szigorúan meg volt tiltva a dohányzás, azok titkos dohánytársulatokat képeztek, hol ezen divatnak áldoztak. Egy koresmáros, kit e titkukba beavattak, egy latin czédulát köröztetett azon diákok közt, kik az összejöveteleken részt akartak venni s kik álnevüket irták alája. Ezeket a meghívó czédulákon a következő, a be nem avatottak előtt teljesen érthetetlen irásjelek voltak olvashatók: „Fidibus. S. D. N. H. Hodie hora VII. et c. a. v. s.“ a minnek értelme ez volt: „Fidelibus fratribus salutem dicit N. hospes. Hodie hora septima apparebitis in museo meo; Herba Nicotiana et ceravisia abende vobis satis fabio.“ A mi magyarul ezt jelenti: „N. vendég-lős üdvözöl titeket, hűséges testvérek; ma hét órakor jöjjetek el hozzám, lesz dohány és sör bővíben.“ — A mint aztán a diákok egybegyűltek, körbe álltak s a meghívó-czédulákkal hoztak „pipaáldozatot“, vagyis azzal gyújtottak rá a két kezdő szóból maradt aztán meg a fidibus.

S z i n h á z.

Kiss Mihály vendégszereplése.

Tegnap Kiss Mihály, a népszínház derék bariton-énekesének második föllépteül, éppen nem nagy számú, de válogatott és mindvégig jól hangolt közönség előtt került színre Szentpétery Kálmán „Parlagi Jancsi“-ja. A 40 es években született darabok méltó párja, a melyek sok jó akarattal s itt-ott a tősgyökeres magyarosság megfigyelésében tanusított érzékkel, viszik színpadra az ős szittya erkölcsöket és

modort le nem rázott magyart s mutatják be hol összeütkezését, hol pedig megbarátkozását a finomabb nyugati formákkal. Ez a célja Gaal Józsefnek Baczur Gázsijával és Zajtai Istvánjával, Kisfaludy Károlynak Mokány Berczivel s ilyen alakot rajzolt meg, valami német sujet ügyes felhasználásával a régi jó művész Szentpétery is Parlagi Jancsiban. Jóságú, eszes és e mellett helyes ítéletű gyerek ez, de ugy nevelték, hogy élete bor, kártya és duhajkodás között folyik, a finomabb női tarsaság azonban megnyeri a modern műveltségnek s végül (lerázva első környezetének, a falusi mestertnek és a korcsmáros leánynak primitív befolyásait) comme il faut uri ember válik belőle. Ezt az egészen élethű s itt-ott egészséges humorral is megrajzolt alakot Kiss Mihály pompásan játszotta. Tegnap Rippban játékának drámaiságával, itt pedig pezsgő humoráal ismerkedtünk meg. Jó alakítását, élénk játékát a közönség a legrokonszenvesebben fogadta, erőteljes, szép hangjának ércsét pedig szinte pazarul ontotta erre az üres nézőtérre. Ügyesen összeállított, itt nem igen ösmert népdalokat adott elő nagy számmal s kivált a Széppatakiné előtti próba-éneklés mókáival kelte nagy hatást. Reméljük, hogy a felhangzott tapsokat és éljeneket ma, a midőn Kiss Mihály egy kedves operetemben, az „Üdvöske“-ben lép föl, sokkal nagyobb számú közönség fogja visszhangozni. Kivánatos is lenne, mert akkor, a mikor a színházban csakugyan művész i élvezet re számíthatunk, a valódi magyar értelmiségnek, vagy legalább, a mely magát ilyennek tekintti, nem illenék és nem lenne szabad elmaradnia. Más különben majd tessék egy kis — Sängerei! — Megemlitjük, hogy Kiss Mihály mellett különösen kiemelendő K. Iványi Mariaka; pompás jó kedve volt a Rózi hangos szerepében s az egyes énekszámok után felhangzó tetszészajbul ismét kitűnt, milyen igazi kedvence ő a közönségnek. Igen jó genre-alakítás volt a Lipthayé (Vidor); a sokféleképen hasznavehető, igyekvő színész kivált a II. felvonásbeli keserves nótával („Mikor én még ifju voltam...“) kelte hatást. Erősen megtapsolták érte. Jók voltak E. Kovács Ilonka, Deréki, Csókáné, Oláhné és Németh. Végül még egy koncesszióval szolgálunk Deréki urnak a meglévő mellé. Koncedáljuk neki, hogy a színiapról mindig törülje ki azt, hogy „vendégek“. Mindég rémület, mikor azok a „vendégek“ kivonulnak a színpadra!

(—)

— **Színházi hírek.** A színház köréből értesitene, hogy szombaton Bera Paula betegeskedése után először lép fel „Thermidor“ ban, Sardou világhírű színművében. Vasárnap „A szoknyás baka“ eredeti énekes bőhozat adatik itt először. Kövesinek, Kovács Ilkának van benne kitűnő szerepe. Mindkettő a budapesti színpadon adatott elő sikerrel, az előbbinek szerzője Kövesi Albert kedves komikusunk. Hétfőn Sz. Nagy Imre tenorista jutalomjátékául „Szép Galathea“ zenéjű operette, ez idényben először, és a „Parasztbecsület“, Verga sokat emlegetett, hatásos színműve. Előkészületben vannak: „Uff király“ operette, „Remete csengettyűje“ opera, „Diurnista“ és „Bolondok háza“ című bohózatok.

— **Sz. Nagy Imre jutalomjátéka.** Kéves színész dicsekedhetik oly kedveltséggel, mint a mi szintársulatunk ifju tenoristája,

Szokolai Nagy Imre. A vidéken páratlanul álló, szép érczes tenorhangja, előnyös külseje még akkor is megnyerték volna a kis Nagy Imre számára az általános rokonszenvet, ha nem lenne társulatunk egyetlen akceptálható énekese. A derék „primo uomo” jövő hétfőn tartja jutalomjátékát az ő hűséges mestere, Deréki igazgató ugyan generosus a tanítvány iránt, a midőn ugyszólván két preméret enged át ez estére: „A paraszt becsület” című drámát, melyben Sz. Nagy Imre betéteket fog énekelni a Mascagni-féle operából s itt még nem adatott, ugyszintén a „Szép Galathea” t, a melyet ez idény kezdete óta vár a közönség; Sz. Nagy Imre mint Pygmalion, Szilasi Irén mint Galatea, E. Kovács Ilka mint Gamyned és Kövesi mint Mydas bizonyára pompás ensemblet fognak nyújtani. Egyszóval igen érdekes estére számíthatunk, a mely a szépreményű fiatal tenoristára nézve — kinek ez talán az első jutalomjátéka — bizonyára kedves emléket és buzditást fog képezni.

* **A magyar színészet nagy napja** a mai, amidőn Kecskeméten Katona József, az első magyar tragédia, „Bánk bán” költője születésének évszázados évfordulóját, bár ez ünnepélyek főbb részei — a járvány miatt — elhalasztattak, Kolozsváron pedig az erdélyi magyar színészet száz éves jubileumát ülik meg. Katonánál és Madáchnál remekebbet nem irtak a magyar dráma irodalom terén, ellenben színművésztünk folytonosan fejlődik s ma már nevezetes eszköze hazánk kulturális előhaladásának és a magyarság eszméjének is. Erdély ez évszázadon át mindenkor gondos és szerető dajkája volt a magyar színészet fejlődésének, az erdélyi értelmiség magas színvonalának és műpártolásának pedig ma is élő tanuja a kolozsvári nemzeti színház, mely a vidék legelső műintézete s mindenkor rendelkezik kiváló tagokkal. Ugy Kecskemét mint Kolozsvár ünnepében hazafias lelkesedéssel veszünk részt mindannyian, kik a magyar szellemi művelődés, a magyar színészet ügyét szívünkön viseljük s annak eredményeiben a magyar nemzeti ügy becses vívmányait szemléljük.

Táviratok.

Wekerle miniszterelnök.

Budapest, november 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) A „Bud. Corr.” hivatalosan jelenti, hogy **Wekerle Sándor az eddigi pénzügyminiszter megbízást kapott a kabinet megalakítására. Ő Felségétől s azt elfogadta. Mielőtt Wekerle a kabinet megalakítása végett haza jönné, kiváló politikai egyéniségekkel, különösen partjával behatóan értekezik.**

A kabinet megalakítása.

Budapest, nov. 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ő Felsége tegnap d. e. egy órakor fogadta gróf Szapáry G. ulla miniszterelnököt; kihallgatása husz perczig tartott, két órakor jött Tisza Kálmán és 40 perczig maradt Ő Felségénél, utána Széll Kálmán egy óránál

tovább, négy órakor Bánffy Dezső báró képviselőházi elnök fél óráig. Wekerle Sándor pénzügyminiszterre ma kerül a sor. Csáky Albin gróf vallás- és közoktatási minisztert a király táviratilag Bécsbe hívta. Bécsi felhivatalos közlés nyomán kormányelnök-jelöltek sorában első helyen áll jelenleg Széll Kálmán. A többiek maradnak.

Budapest, nov. 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Báró Bánffy Dezső képviselőházi elnök ma Bécsből ide érkezett. A többi államférfiu még Bécsben maradt. Ma már Wekerlét tartják a legkomolyabb miniszterelnök-jelöltnék.

Budapest, nov. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Vaszary Kolozs hercegprímást Ő Felsége táviratilag szintén Bécsbe hívatta. Vaszary primás kihallgatása előtt érkezett a pápai nunciussal, a kit Rómába hívtak, hogy a helyzetről jelentést tegyen. A hercegprímás pásztorlevelet bocsát ki a kötelező polgári házasság tárgyában.

Budapest, november 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Hir szerint Ő Felsége nem lenne elvileg ellensége a kötelező polgári házasságnak, azonban bizonyosan óhajtana a felől, hogy a magyar nemzet közszelleme mennyiben egyezne meg behozatalával? Állítólag szóba hozatott a király előtt, hogy e tekintetben csakis egy a polgári házasság jelszava mellett elrendelendő új képviselőválasztás dönthetne.

Budapest, november 11. (A „Torontál” ered. távirata.) Bécsből távirják: Ő Felsége ma d. e. fél 10 órakor Fejérváry Géza bárót, 10-kor Wekerle minisztert fogadta s ezzel a kabinet megalakítása tárgyában való legmagasabb kihallgatások sorozata véget ért.

Budapest, nov. 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsi jelentés: A kihallgatások sorrendjéből az világlik ki, hogy az új kabinet megalakításával Wekerle Sándor, az eddigi pénzügyminiszter bizatik meg. A fővárosban villámgyorsan terjedt el az a hír, a melyet a nemzeti kasszinóban kolportáltak, hogy Wekerle maga táviratozta volna meg Budapestre, miszerint ő Felsége őt bizta meg a kormány megalakításával s ő azt elfogadta.

A budai honvédelem-központ megalakítása.

Budapest, nov. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az országos honvédegyetek központi bizottsága ma elhatározta, hogy a budai honvéd szobor leleplezési ünnepélyét május 21-én tartja meg.

A leleplezés programját az országos honvédgyűlés fogja megállapítani, melynek idejekorán való összehívására az elnökség utasítást kapott. Mikár Zsigmond főjegyző anyagi okok miatt beadta lemondását,

de Tisza László elnök kértére, ki az anyagi helyzet javulását is kilátásba helyezte, ugyszintén mások kérelmére is a lemondást egyelőre visszavonta. Szomorú állapot különben, hogy az egyet pénztárában egyetlen krajczár sincs s a kormánytól várnak most segítséget.

A valuta.

Budapest, nov. 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Wekerle magyar pénzügyminiszter, ki tegnap éjjel érkezett Bécsbe Marchegggen át, egyúttal a valuta-ügyben is működik. Erkezett az osztrák pénzügyminiszterrel és Mauthnerrel, a hitelintézet igazgatójával.

Az orsz. függetlenségi kör elnöksége.

Budapest, nov. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az orsz. függetlenségi és 48-as pártban e hó 12-én választanak elnököt; Eötvös Károly megválasztásának nagy ellenzéke van.

Botrányok Szabadkán.

Budapest, november 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) A törvényhatósági bizottság mai rendes közgyűlésén izgalmas jelenetek voltak. Egy utcának árlejtés nélküli való kikövezése kérdésénél Miloszojevic bizottsági tag bizalmatlanságot indítványozott a tanácsnak. Erre nagy vihar támadt, Mamusich polgármester és Macskov városi képviselő hazugnak neveztek egymást. Kállay főispán a zajongó biz. tagot, ugyszintén a polgármestert is rendre utasította. Ezzel a vihar lecsendesült.

A czárevics bécsi útja.

Budapest, november 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Pétervári jelentés szerint, az ottani politikai körök a czárevics bécsi látogatásában gróf Kálnoky külügyérnek a két udvar kitűnő barátságáról a delegációban tett nyilatkozatainak a megerősítését látják.

Montenegrói dolgok

Budapest, november 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Pétervárról jelentik, hogy az orosz legmagasabb körök nagyon rosszalják a montenegrói mozgalmakat. Azt terjesztik, hogy Ausztria Magyarország rendezze az egész mozgalmat, mivel az keleti politikáját nagyon elősegíti. A montenegrói küldöttséget, mely Nikita fejedelmet ment bepanaszolni, sem a czár, sem a miniszterek nem fogadják.

Közgazdaság.

A temesvár - buziási vasut. Temes megye alispánjához érkezett jelentés szerint a temesvár-buziási vasut engedményesei az 50.000 frtnyi engedélyezési biztosítékot az állampénztárba befizették.

Izgatás a magyar liszt ellen. Mint Prágából írják, a rendőrség eltiltotta a cseh molnároknak a magyar liszt behozatala elleni falragaszait.

Délutáni tőzsde.

Budapest, nov. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Zárult:

Gabna:

Buza tavaszra 7.61—63.

Buza ősze 7.68—70.

Tengeri máj.—jun. 4.92 93.

Zab tavaszra 5.60—62.

Sertésvásár.

— **A budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok távirata,** november hó 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Hizott sertés árak: I. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 klgrammon felüli sulyban) 41—42 krig. Öreg közép (páronként 300—400 klgr. sulyban) ———— kr. Fialat nehéz (páronként 320 klgron felüli sulyban) ———— 44 krig. Fialat közép (pkint 251—300 klgr. sulyban) 44—44.5 krig. Fialat könnyű (páronként 250 klgrig terjedő sulyban) 44—45 krig. II. Magyar szedett: Nehéz (pkint 280 klgron felüli sulyban) 41—42 kr. Közép (páronként 220—280 klgr. sulyban) 42—42.5 krig. Könnyű (páronként 220 kilogrammig terjedő sulyban) 42—43.5 krig. — Szerbiai: Nehéz (pkint 260 kgr. felüli sulyban) 42.5—43 krig. Közép (pkint 220—260 klgr. sulyban) 42.5—43 krig. Könnyű (pkint 220 klgrig terjedő sulyban) 41.5—42.5 krig. Sertéslétszám 1892. november hó 8 án volt készlet 122150 drb. 1892. nov. 9 én felhajtott 2752 darab. — 1892. november 9 dikén elszállított 4676 darab. 1892. november 10 én maradt készletben 120226 drb. — A hizottsertés üzletirányzata: változatlan.

REGÉNY-CSARNOK.**Az emberi fenevad.**

(La bête humaine.)

Regény.

— Irta: Zola Emil. —

ÖTÖDIK FEJEZET.

(37-ik folytatás.)

Ebben a perczen ez a Denizet ur nem volt többé a fajankó, hanem a hivatásának rabszolgája, a ki abszolút fenséggel trónolt nézete és hatalma igénybevételével. Felfogta hogy miért hívták őt a vezértitkár magánlakására és nem az igazságügyi miniszteriumba.

— Egy valóban mindennapi történetet fogunk hallani — hangsúlyozta, midőn látta, hogy szavai Camy-Lamottéra nem nagy hatást tesznek.

Ez meglepődött azzal, hogy egy szempillantással válaszoljon, mert arra gondolt, hogy mi lenne akkor, ha a valódi gyilkost, Roubaudot felfedezné. Ha Roubaud, mint vádlott megjelenne az esküdtszék sorompóján belül, bizonyára elbeszelné, hogy felesége, mint fiatal leány áldozatul esett az elnök kéjvágyának, mire ő ezt megtudta és féltékenysége dühe gyilkosságba hajtotta őt. Eltekintve attól, hogy most az ügy nem egyszerű ember körül forogna, a ki már büntetve volt, hanem egy hivatalnokról lenne szó, a ki csinos feleséget vett, az eljárásba be lennének vonva bizonyos polgári körök és az egész vasutas világ. Ki ösmerné az elnök életpályáját és a tekintetben valjon hova fogna vezetni a vizsgálát? Az bizonyos, hogy a Roubaudék ügye piszkosabb, mint a többi akármelyik lehetne, pedig az kétségtelen, hogy ezek a bűnösök. Legjobb lesz tehát utat hagyni az igazságszolgáltatásnak, hadd érje el a büntetés az ártatlan Cabouché t.

— En szintén helyeslem az ön szisztemáját — mondá végül Denizet urnak. A tárgonezés, a ki egy jogos bosszút vált végrehajtani, nagyon terhelve van... Hanem ez az egész ügy nagyon szomorú és végtelen sok piszkot fog felhozni. Nagyon jól tudom, hogy az igazságszolgáltatás erre semmi tekintettel nem lehet és senki érdekéért pártjára nem állhat...

Nem végezte be, késintéssel beszélt, mi alatt a bíró néma arccal várta az adandó parancsokat, melyekről azt hitte, hogy

adatni fognak. Attól a perctől kezdve, hogy az ő nézetét, mint okosságának kifejtését elfogadták, ez a tény határozta, hogy az igazság érdekét mindenben alá fogja rendelni a kormány érdekeinek. A titkár ugyanazt akarta tőle s ezt így adta értésére:

— Szóval ez ügyben egy „non licet”-et akarnak. Intézkedjék, hogy az egész ügy így történjék, mert e szerint fogjuk majd osztályozni az ön hasznavehetőségét.

— Bocsnat — mondá Denizet ur — én már nem vagyok ur ez ügy felett, itt már nekem a lelkiismeretem parancsol.

Camy-Lamotte mosolygott, de már a másik perczen felvette a rendes, udvarias magatartását és azt az arcot, mely az egész világot gunyolni látszott.

— Bizonyára. Eppen ezért én az ön lelkiismeretéhez fordulok és ráhagyom arra, hogy a helyes utat találja meg. Meg vagyok győződve, hogy ön mellette és ellene szóló érveket mérlegelni fogja és oda törekszik, hogy a doktrina és a moral ez ügyben is diadalmaskodjanak... Ön talán még nálamnál is jobban tudja, hogy az ember inkább elszenvet hősiesen egy kisebb keletlenlést, sem hogy nagyobb okozzon magának. Mi önre úgy appellálunk, mint jó polgárra és becsületes emberre. Senki sem gondol arra, hogy megsértse az ön bírói függetlenségét. Eppen azért ismétlem önnek, hogy ön abszolút ur ebben a dologban úgy, a mint azt a törvény kívánja.

Eltelve az e mondás adta teljhatalomtól, annál inkább, mert éppen az ellenkezőt sejtette, mikor idejött, a bíró ezeket a frázisokat megnyugvást jelentő fejbólintással fogadta.

— Azonfelül, mondá a másik, kinek gunyos kifejezése a legmagasabb fokra hágott, mi nagyon jól tudjuk, hogy kihez fordulunk. Az ön működését már mi régen figyelemmel kísérjük. Örvendek, hogy közölhetem önrel azt is, hogy azonnal Párisba lesz áthelyezve, mielőtt itt őrésedés lesz.

Deniset ur nem tudta elnyomni a meglepődés nyilvánítását. Hogyan? Hát a tőle követett szolgálatot azzal fogják megjutalmazni, hogy teljesítik a legszebb álmát: áthelyezik Párisba?

Camy-Lamotte észrevette ezt és sietett hozzátenni:

— Az ön állása Párisban már ki van nézve s a kinevezés csak idő kérdése. Na, de ha már ennyire indiscret voltam, elárulom azt is, hogy ön július 15 ikére elő van jegyezve azok közé, a kik a becsületrendkeresztjét meg fogják kapni.

A bíró néhány pillanatra elgondolkozott. Azt mérlegelte magában, hogy ez az áthelyezés havonként 170 frankkal fogja felemelni az ő bevételeit, a mi kellemes megélhetést fog biztosítani. Ruhatárát megújíthatja és Melaniejét jobban gondozhatja. És még hozzá a kereszt! Legalább ime itt az ígéret. És még el sem kellett adnia magát, tehet lelkiismerete szerint. Mert hát a bírónak is bizony többször kell meggörnyesztetni hátát a felebbvalói előtt.

— Nagyon meg vagyok indulva, mondá, kérem önt, fejezze ki a miniszter urnak köszönetemet. Én tehát — folytatta mereven nézve — bevézem a vizsgálatot s az ön által mondottakra figyelemmel leszek. De mert abszolút bizonyítékaink még mindig nincsenek Cabouche ellen, jó lesz a haszon talan botrányt elkerülni és a tárgyalást elhalasztani. Hagyom őt pihenni és örökdom továbbra is.

A vezértitkár hajlongott, mint a világ legudvariasabb embere, ezzel fejezvé ki legnagyobb gunyját.

— És most elválnék Denizet ur, abban a tudatban, hogy az ön becsületes volta és taktikája a világon a legkitünőbb.

Deniset távozott.

A mint Camy-Lamotte egyedül maradt, csupa kíváncsiságból összehasonlította Severine kézírását a levéllel, melyet Granmorin iratai között talált.

Az írás hasonlatossága a levéllel azonnal szembe tűnt. A papírost és a levelet szer-

gosan elzárta. Egy szót sem szólt ezekről a vizsgáló bírónak, egy ilyen fegyvert jól el kellett rejteni. És midőn e kedves és bátor, ideges asszonykának arcza emléke előtt feltűnt, gunyosan vonta össze szemöldeit. Ah! Hogy ha e szeretetreméltó lények akarják!

Severine 25 percczel három óra előtt elsőnek érkezett a légyottra a Cardinet-utczába, Jacques utczába. A mozdonyvezető itt lakott a magasban, egy szűk kamarácskában, melyet csak éjjeli alváásra használt. Két éjjel hetenkint soha sem hált otthon, hanem Havreban, az esteli és reggeli gyorsvonat időközében. Azonban a mai napon az eső annyira átázta őt, hogy felkereste lakását és lefeküdt ágyára. Eppen ennél fogva Severine bizonyosan alva találja őt, ha a mozdonyvezetőt egy szomszédos házaspár álmából fel nem veri azzal, hogy a férfi ordított azért, mert feleségét verte, a nő pedig sikoltozott, mert féjje ütötte. Megborotválkozott. A mint padlás szobája ablakán kinézett, látta, a mint Severine a lépcsőre lépett. Kedélye az ő megpillantása által nem lett jobb.

(Folytatása következik.)

Nyilttér.*

Difteritisz. Egy helybeli ismert orvos a következő válasz közlésére kéri fel lapunkat:

Szegény jó kis Gyuri meghalt. A mi jó dr. Stanczi bácsink volt oly szives a „Torontál”-nak f. é. 236. számában, a difteritiszben szenvedő jó kis Gyurit eldicsélni s felemlíteni, hogy miután garatját öblítetteti s torkát ecsetelteti engedi s hogy sohasem sir, a mikor őt a jó Stanczi bácsi gyógykezel. S ime, óh sors! Dacsára a gondos gyógykezelésnek és ápolásnak szegény kis Gyurinak ártatlan lelkét ma az Istenke mégis magához szelítette.

Miután tehát szegény kis Gyuri szüleinek borsasztó fájdalmára és Stanczi bácsinak legnagyobb meglepetésére csakugyan meghalt, megkérem ennél fogva a jó Stanczi bácsit, hogy a „Torontál”-nak fent említett 236. számában tett ígéretéhez képest, most már adjon nekem igazat és lássa be azt, hogy eddigi orvosi tudományunk semmivé válik a roncsoló toroklobbal, illetve a pusztító difteritisszel szemben, mert mindazon gyermeknek élete, a kit ezen retentő betegség ér, az Isten kezében van s hogy egyedül a természeti erő az, a mely ezen betegségnél az orvosi tudomány felett áll.

Gyermekeinket tehát mindenek előtt óvjuk elkülönítéssel, tisztasággal, jó táplálkozással és az előttünk jól ismeretes egyéb óvintézkedések által.

W. dr.

* Az e rovat alatt közöltéért nem vállal felelősséget a szerk.

2. Bérlet VÁROSI SZINHÁZ 8. sz.

Kiss Mihály urnak

a budapesti népszínház elsőrendű baritonistájának utolsó fellépte és jutalomjátéka. Pénteken, 1892. évi nov. hó 11-én.

ÜDVÖSKE.

Nagy operette 3 felvonásban. Irta Letellier, zenéjét szerző Audran. (Rendező Kövessy. Karnagy Németh)

Személyek:

Lorán, fejedelem ———— Kövessy Albert
Fiametta, hercegnő ———— Szilassy Irén
Fritellini, herceg ———— Sz. Nagy Imre
Rokko, haszonbérő ———— Németh János
Pippo) cselédek ———— Kiss Mihály
Bettina) ———— K. Iványi Mariska
Matteo, korcsmáros ———— Liptay Lajos
Parafante, őrmester ———— Vágó István

— Kezdeté pont 7 1/2 órakor este. —

Felelős szerkesztő: **Dr. Brájjer Lajos.**
Főmunkatárs: **Jurkovic Aladár.**

Hirdetések.

Elterjedt hírekkel szemben a t. közönség tudomására hozom, hogy helyiségeinkben cholera eset nem fordult elő.

Ifj. Rózsa és Seemayer,
(540—1.1) szállodások.

H i r d e t é s e k.

46577. alisp. szám 1892.

(530—3.2)

Pályázati hirdetmény.

Nagykikinda nagyközségnek rendezett tanácsa történt alakulása folytán, a rendszeresített állásokra pályázat hirdettetik.

Ezen állások a következők:

I. Tiszti állások.

Sorszám	Létszám	Az állás megnevezése	Fizetés	Lakbér	Fő-	J e g y z e t
			forintokban			
1	1	Polgármester	1500	300	1800	Tiszti átalánya 500 forint.
2	1	Rendőrkapitány	1000	—	1500	
3	3	Tanácsnok	1000	200	3600	
4	1	Főjegyző	1200	300	1500	
5	1	I. aljegyző	800	200	1000	
6	1	II. aljegyző	600	200	800	
7	1	Ügyész	600	—	600	
8	1	Főpénztárnok	1000	200	1200	
9	1	Főszámvevő	1000	200	1200	
10	1	Ellenőr	650	150	800	
11	1	Számtiszt	550	150	700	
12	1	Közigyám	500	100	600	
13	1	Levéltárnok	500	100	600	
14	1	I. orvos	600	—	600	
15	1	II. orvos	400	—	400	
16	1	Mérnök	800	200	1000	Mint 14., 15. alatt.
17	1	Alpénztárnok	650	150	800	
18	1	Alsószámvevő	650	150	800	
19	1	Állatorvos	500	—	500	
20	1	Városgazda	500	100	600	
21	4	Szülész	160	—	640	
22	1	Iktató	500	100	600	
23	1	Kiadó	500	100	600	
24	4	Irnok	500	60	2240	
25	1	Rendőrbiztos	600	—	800	
26	1	Közigazgatási végrehajtó	500	—	500	Szabad lakás.
27	1	Ügyvivő adóvégrehajtó	700	—	700	
28	4	Kerületi előljáró	240	—	960	
29	1	Kertész	300	—	300	
30	1	Kutmester	360	—	360	

II. Segéd- és kezelő személyzeti állások.

Felhivatnak mindazok, a kik a fenti — a rendőrkapitányi állás kivételével — választás által betöltendő állásokra pályázni akarnak, hogy pályázati kérvényeiket és pedig az I. és II. alattiak a kik minősítésüket és pedig:

Az 1—21. sorszám alatt felsoroltak az 1883. I. tcz. 1. §-a.

Az 1—7. alatti az 1883. évi I. tcz. 3 §. illetve 5. §. VIII. pontja.

A 4., 5., 6. alattiak 1883. évi L. tcz. 6. §. illetve az 1886. évi XXII. tcz. 74. §-a.

A 8., 10., 11., 17. alattiak az 1883. I. tcz. 18. §-a, nemkülömben a városi szerv. szabr. 103. §. b) pontja.

A 9., 18. alattiak az 1883. I. tcz. 17. §-a nemkülömben a városi szerv. szabr. 103. §. a) pontja.

A 13. alatti a városi szerv. szabr. 103. §-a értelmében az 1883. I. tcz. 13. §-a.

A 14., 15. alattiak az 1883. I. tcz. 9. §-a, az 1886. évi 22. tcz. 74. §-a, az 1876. évi XIV. tcz. 143. §-a.

A 16. alatti az 1888. évi I. tcz. 10. §-ának első bekezdése.

A 19. alatti az 1888. évi VII. tcz. 117. §. illetve az ennek végrehajtása tárgyában kiadott 1888. évi október hó 15-én 40.000. sz. fipk. 303. s követ. §-ai (L. R. T. 1888. évf. 1981. lap).

A 21. alatt az 1876. évi XIV. tcz. 49., 50. §-ai értelmében igazolni tartoznak alantírott alispánhoz czimzetten, folyó

1892. évi december hó 1-ső napjaig

ugyancsak a megye alispánjánál benyújtani annyival inkább, mivel a később beérkező kérvények figyelembe vételét nem fogják.

A rendőrkapitányi állásra vonatkozó pályázati kérvények szintén a fenti határidőig alantírott alispánnál nyújthatók ugyan be, de Rónay Jenő főispán ur ő méltóságához czimzetten.

A 8., 10., 17. alattiak fizetésük kétszeres, a 9., 11., 18. alattiak évi fizetésük erejéig készpénzbiztosíték tételére kötelezve a városi szerv. 66. illetve 70. §-a értelmében, ugyanazért ezek kötelesek pályázati kérvényükben azt is kifejtetni, igazolni, hogy ezt letenni képesek.

Végül megjegyeztetik, hogy a választás határnapja külön fog közöltetni.

Nagybecskerek, 1892. évi november hó 4-én.

Daniel László,
alispán.